

da boste z znanim junaštvom potokli takoj sovražnika. Jaz sem vsako in posamezno Vaše junaško delo javil Njegovemu Veličanstvu. Naj se dogodi kar hoče, siguren sem, da se boste tudi v bodoče junaško borili kakor dosedaj."

Nato je nagovoril general Borojevič z materinsko besedo moštvo, naše sokole:

"Dragi vojniki! Sokoli moji! Prišel sem, da pozdravim Vas, slavna deca junaškega polka štev. ... Kjerkoli stoji Dalmatincev, sem siguren, da tam sovražnik ne predre črte. Preko Dalmatincev ne more priti niti sam vrag. Vi ste ob vsakem času vršili veličanstveno svojo dolžnost, prelivačoji plemenito svojo kri za cesarja in domovino. Pokazali ste Italijanu, kaj so Dalmatinci. Vaša junaška dela so znana ne samo po vsej monarhiji, marveč ves svet pozna junake ob Soči, med katerimi ste Vi v prvi vrsti. Hvala vsem, ker je vsaki izmed Vas junak. Siguren pa sem, da boste zopet pokazali sovražniku, kako Dalmatincev junaško preliva kri za svojega cesarja in domovino. Vi ste Hrvatje in tudi mene je rodila majka hrvatska. Hvala Vam, še enkrat! Živeli moji sokoli!"

Nato je zaorila hrvatskih "Živijo!" Njegovemu Veličanstvu in generalu Borojeviču.

Major Turudija stopi pred njegovo prevzvišenost ter ga prosi nadaljnjih povelj. — General Borojevič odgovori hrvatsko: "Živijo Turudija!"

Cete so ob maršu "Junak sam iz Like" defilirale pred generalom. Ko smo na čelu čet zagledali našega Turudija, preletela nam je duha celá zgodovina njegovih junaških del, bili smo ginjeni do solz. Naši sokoli so stopali junaško, iz oči jim je odseval ponos in zadrževstvo, kakor da je hotel vsak reči svojemu Borojeviču: "Il' u vatru il' u boj; dušom tje lom svak je tvoj! Krv i život, sve za Cara, sve za Dom!"

Pri odhodu je rekel general Borojevič: "V mojih poslih, ki jih imam kot vojskovođa, današnji dan je meni svečan dan!"

Pri Oslavju.

Podpolkovnik Pecoli je dne 15. jan. z vojniki 52. in 80. pešpolka predrzno udril v italijansko postojanko na Cerkevem Grebenu pri Oslavju blizu Gorice. Na prostoru, kjer je udril, so se poleg Pevme vršili ob Soči najbolj kralji boji v zadnji soški bitki. Ravno iz postojanke, ki so jo naši zasedli, so se vedno sipela na močnejša sovražna krčila proti goriskemu območju. Pešicev predrznih naših vojakov je presenečila Italijane v etam njihovih glavnih oporišč in je iz srede sovražne fronte zajela skoro 1000 ujetnikov. Dne 17. jan. so Italijani proti Cerkevemu Grebenu osrečeno odbili srbski topovski ogenj, vsled katerega so morali naši dolžne postojanke radi varnosti zo et zapustiti. Naši so pred odhodom uničili famozne italijanske utrbe in brambne naprave.

Nad Verono

Neki častnik-letelec opisuje svoj polet nad Verono. Pravi: Ulice v Trstu so bile popolnoma temne. Prišel sem iz zavrate, v kateri je svirala godbana ko čustveno melodijo. Sofer me je čakal pred kavarno z avtomobilom in pohiteli smo proti vojaškemu hangarju (spravišče za letalne stroje). Že od daleč sem razločil velika krila svojega aeroplana. Eden mojih ga je ozumljal za pot. Najvestnejše je preiskaval vsak kotič in vsak vijak. Vojak mi je prinesel plašč, daljnogled in kompas. Zapalil sem smodko. Za nekoliko minut se dvignem v zrak.

Ali bo veterano — vi rašam svojega spremljevalca, nakar mi odgovori: Ne, gospod, vreme bo lepo. — Odpraviva se na pot. Motor je ropotal silno, kakor vedno. Vselej sem preklinjal ta nesrečni motor, ki me s svojim rotom moti v mislih. Zaupam svojemu spremljevalcu in vdčam se lepoti prizorov tukaj zgoraj. Okoli nas je tema. Kolikor višje se dvigamo, tem bolj se mi dozdeva, da smo v strahoviti daljavi iznenad, sva došla v mokri oblak. Dal sem nalog, da se dvigneva, da prideva ven iz tega neugodnega oblaka. Zdelo se mi je, kakor da sem v velikem morju. Človek izgubi zavest, da leti, in se začne vdati sanjavim predstavam, kakor v mrzlici. Pogledal sem na uro. Zdelo se mi je, da sva morala že dospeti na mesto, kamor sva namenjena. Ali si siguren, Fric, da nisva zašla na nevarno pot? vprašam. Odgovor: Possem siguren. Začela sva se spuščati nižje nad mesto. Gledal sem na daljnogled. Sprva se mi je zdelo, da gledam v neko veli o praznoto, ki je od naju silno oddaljena. Počasi sem začel o ažati obrise znanih mi krajev in kmalu sem zapazil tudi mesto. Bila je Verona. Spomnil sem se dogodbe, ki se je izvršila pred nekaj leti v Lvovu. Čakali smo Hallejevo zvezdo in gledali dol na Lvov. Sedaj se mi je zdel ta razgled povsem sličem. Cela vrsta svetilk, mesto je v vsej svoji lepoti ležalo pod menoj, stolpi so se nekako čudno razlikovali od hišnih streh. Nad mestom sem se nahačal s pomočjo ogromne električne svetilke.

Desno, na izhod, tem so arzenali in citadela tega mesta. Imel sem nalog, da bombardiram te točke. Videl sem, kako so ljudje z nervozno hitrostjo hiteli po razsvetljenih ulicah. Z drhtečo roko sem vzela bomba. Bil sem prepričan, da se nahajam prav nad enim delom, ki ga je treba bombardirati. In prva bomba je padla. V tem času sem začutil neki ču-

dni ropot, kakor da bi kdo metel kamenčke na sod. Začeli so streljati, šrapneli so naju obletavali. Dvignila sva se, jaz sem venomer metel bombe. Pogledal sem doli: kakor da je izumrlo mesto. Na desno sem opazil dim in plamen. Vojaška poslopja so gorela. Bil sem zadovoljen, da sem izvršil svojo nalogo. In streljanje je nehalo. Na nebu sem opazil strašno luč italijanskega žarometa, ali skrila sva se v oblake in tam je naju obsvetljeval mesec. Letela sva dalje in izginila v daljavi . . .

Italijanska „dobrosrčnost.“

Poroča se nam z laškega bojišča: Ni dolgo, kar se je na našem bojišču dogodila dogodbica, ki je pa vredna, da se zapiše in razširi med ljudstvom. Ne daleč, kakih 20 korakov od naših sprednjih strelskih jarkov, se je nahajala neka laška stotnja v okopih. Ker ti laški radovedneži že delj časa niso streljali, smo jih mi tudi za nekaj časa pustili na miru. Ko so videli, da tudi od naše strani ne pade noben strel, skoči naenkrat menda najbolj pogumni Lah iz okopa, a čudo — brez orožja, oprtan pa je bil s svojo torbo, polno raznih jestvin. Njemu so sledili tudi drugi, in tako je cela vrsta laških vojakov primarširala v našo okope s polnimi torbami, namreč s kruhom, špehom, sirom itd. Ko so primerno razdelili Emanuelova darila, so razložili nam ves laški položaj. Veselili so se, da so na tako lahak način prišli v roke Avstrijcem, ki so jih potem v spremstvu naših vojakov odvedli k našemu višjemu poveljstvu. Res, italijanska hrabrost, da kar brez orožja napadajo naše postojanke; a mi se takih „junaških“ činov veselimo. — Janez Mlakar.

Pred Solunom

Pred Solunom so se vkopali Francozi in Angleži ter čakajo, kedaj jih mi in naši zavezniki napademo. Francosko in angleško časopisje za vsak dan prerokuje začetek naše ofenzive, kar je znamenje, da nič ne ve o naših načrtih. Nahajajo se tudi trezni francoski častniki, ki svetujejo, naj se četverosporzum prostovoljno umakne izpred Soluna, dokler je še čas in še niso prisiljeni v to. Francosko-angleškim četam bo poveljeval lut frimason general Sarrail.

S. bi na Krfu.

Francozi so zasedli grški otok Krf, kamor spravljajo sedaj srbske čete, ki so se pred avstrijskim orožjem umaknile v Albanijo. Tudi kraljevič Aleksander, načelnik generalnega štaba Putnik in srbski generalni štab so že prispeli na Krf. Tudi kralja Petra pričakujejo na Krfu. Srbska armada si bo nekoliko odpočila na Krfu, se nanovo uredila in se potem pridružila francoskim in angleškim četam.

Srbska vlada se nahaja trenutno v Brindisiu na italijanskih tleh, odkoder se bo baje preselila na Francosko, kar ni prav verjetno, če bodo vojaške oblasti in kraljeva rodbina ostali na Krfu.

Kaj se godi na Grškem.

Z Grškega prihajajo dan za dnevom nove, vznemirjajoče vesti. Francozi in Angleži so zasedli Kavalo, razstrelili mostove med Solunom in macedonsko mejo ter zasedli otok Krf, kamor bodo spravili — srbsko armado, ki je zbežala pred nami v Albanijo. Najbolj pa je razburila ves svet novica, da so Angleži in Francozi zasedli tudi pristanišče Faleron ob vhodu v glavno mesto Atene. Toda odmerodajne strani se zatrjuje, da ta vest ni resnična. Francozi in Angleži niso v Faleronu izkrcali niti enega moža.

Četverosporzum pač zaradi tega tako prišika na Grčijo, ker se boji, da bi se kralj in generaliteta odločila za vojevanje oti naši strani. Za to tudi Anglija oskrbuje Grčijo z živili in premogom zelo skopo, Anglija spusti v deželo le za osem dni živil. V Atenah se na brezvesten način rovari proti kralju, in proti načelniku grškega generalnega štaba Dumanisu. Tudi med armado se agitira proti kralju in njemu zvestim generalom. Na čelu rovarjev stoji poprejšnji ministrski predsednik, kateremu je baje objubljeno, da bi postal predsednik ljudovlade, ako se odstrani kralj.

Kralj se ima vedno mnogo prijateljev v armadi. Tudi ljudstvo ga po zadnjih zmagovitih balkanskih vojskah visoko spoštuje. Ako bi si četverosporzum res drznil zapreti na morju vhod v Atene, bi se kralj in vlada preselila v mesto Larisa, v notranjosti dežele. Vlada sicer dosedaj stoji zvesto ob kraljevi strani, toda ne zdi se nam proti četverosporzumu dovolj odločna.

Pred Solunom se vedno ni prišlo do bitke, čeprav vsa javnost z velikansko napetostjo pričakuje vsak dan začetka. Toda začetek je v naših in v rokah naših zaveznikov, ki pa niso vajeni, da bi svoje načrte že tedne naprej razglasili celemu svetu. Četverosporzumovi listi pišejo, da po poročilih njihovih zrakoplovcev stoji ob grški meji velikanska vojska pripravljena za napad proti Solunu. Ob zahodni meji stojijo baje avstrijsko-nemške, v sredini bolgarske in ob izhodni strani turške čete.

Splošna vojaška dolžnost na Angleškem.

Splošna vojaška dolžnost za neozenjene je v angleški zbornici sprejeta tudi v drugem in tretjem čitanju. Angleški delavci pretijo, da bodo začeli hud boj proti novi postavi, če treba tudi s štrajkom. Mi tej grožnji ne zaupamo mnogo.

Slovenske žrtve za domovino.

— Franc Cvetko. Od S. v. Urbana v Slov. gor. se nam piše: Neusmiljena smrt je na bojnem polju ugrabila starišem edinega sina Franceta Cvetko, doma iz Levajne. Rajni je bil 21 let star. Služil je pri 26. domobranskem pešpolku. Bojeval se je prvič šest mesecev v Galiciji, kjer je bil ranjen od šrapnela v desno nogo. Ko je okrevaj, moral je na italijansko bojišče, kjer je bil nekaj časa bolan na fitusa. Ko je zopet ozdravel, je moral zopet na bojno črto, kjer ga je zadela polentarska krogla v glavo in je po treh tednih dne 28. dec. 1915 v bolnišnici v Komenu v Istri izdahnul svojo hrabro dušo. Bil je tudi odklikovan s srebrno svetinjo II. razreda. Bil je edini sin kmeta J. Cvetka v Levajneih, ki se tudi sedaj gre poskušat s sovražnikom. Bog daj možu še enkrat srečno vrnitev v svojo ljubo domovino in pa sinu ljubo nebeško luč! Naj velja o njem v slovo kliča. — Blagor tebi zdaj junaško telo, ki si v tuji zemlji pokopano! Tam se tebi je življenje vzelo, za cesarja in za dom prerano!

— Franc Ferenc. Od S. v. Benediktav Sl. gor. se nam piše: Dne 28. dec. 1915 je padel na južnem bojišču Franc Ferenc iz Trotkove. Napisal je bil ravnokar karto, na kateri je poročal ženi, kako je preživel božične praznike, pristavil, da je zdrav, in se mu kolikor toliko dobro godi (bil je pri sanitacijah), ko naenkrat prileti sovražna krogla in ga na mestu umori. Kri je poškopila karto, ki jo je držal še v roki; tovariši so jo dali na pošto in poročali še ženi o kruti usodi dragega moža, njega samega pa v okrvavljeno doberdobsko zemljo položili k večnemu počitku.

— J. Eerline in Franc Krebs. Iz Selnice ob Muri se nam poroča: Z italijanskega bojišča je došlo poročilo, sicer neuradno, da sta padla ob soški fronti tukajšnji mlada posestnika J. Ferline in Franc Krebs. Zdrnji zapuščata mlado vdovo s štirimi malimi otročiči. Počivajta v miru v južni zemlji!

— Leopold Krajnc. Prijatelj nam piše od Sv. Barbare v Slov. gor.: Leopold Krajnc, sin Jan. Krajnc iz Jablanc, ki je služil pri 26. domobr. pešpolku, je kot pogumen junak padel od krogle zadet dne 16. grudnia 1915 zvečer. Celo leto se je junaško boril; bil je vedno v prednjih vrstah, stal trden kot zid in je mnogokrat pripomogel, da so naši zapodili in izgnali iz strelnih jarkov. Blag spomin marljivega „Poltaju.“ Žalujemo starišem naše sožalje!

— Alojzij Paulovič. Iz Arneškega pri Rajhenburgu: Dne 22. grudnia minolega leta je došla žalostna novica v hišo Ivana Paulovič, župana v Arneškem, da je nemila smrt pobrala v cvetu nežne mladosti mladeniča Alojzija Pauloviča. Služil je pri pešpolku štev. 87. Poslovil se je dne 15. sušca 1915 od doma, od svojega očeta, drage mamice, šestih sestric in štirih bratov (dveh že pri vojaki) in zadniokrat se je še poslovil od svojega očeta na obisku v Petrovčah dne 13. maja z besedami: „Zdravi afe, do srečnega svidenja, če ne drugje, pa nad zvezdami.“ Bil je v boju v Galiciji in dne 26. julija mu je ruska krogla prevrtala čelo, kakor je še sam pisal svojemu očetu štiri dni pozneje, z željo, da bi še rad videl enkrat svoj dom. Pa, žalibog, usoda je zahtevala drugače. Dne 18. julija ga je večni Bog poklical k sebi in rešil zemeljskih muk. Bil je star 20 let, ko je dal svoje življenje za domovino in za presvitlega cesarja. To je za očeta tretji udarec v lanskem letu. Prvo je bilo pismo od sina Maksa z ruskega ujetništva, drugo od prvega sina Franca na očetovo dopisnico vrnjeno s prijombo: pogrešan, in tretja pa uradna vest o smrti najmlajšega sina.

— Valentin Pivec. Od Marije-Snežne poročajo: Nemila smrt je pobrala v cvetu mladosti pridnega mladeniča Valentina Piveca. Služil je pri pešpolku štev. 47. Vojskoval se je v Galiciji, pa ne dolgo. Bolezen je premagala njegovo čvrsto naravo, lotila se ga je vročinska bolezen in ga tudi ni zapustila poprej, dokler mu ni pretrgala niti življenja. A enkrat je še pisal domov iz Galicije pismo materi, kako hrabro se borijo slovenski mladeniči, in zmira je imel še upanje, da se v kratkem vidimo. Pa Bog je prečrtal te njegove račune. Valentin je bil priden in vzoren mladenič, desna roka in podpora svoji materi, katera je vdova že čez pet let. Za to pa tem bolj občuti ta hudi udarec. Umrli je skrbel za svoje nedorasle brate in sestre. Vse ga je rado imelo. Vsi sorodniki in znanci žalujemo za njim. Umrli je rad tudi prebiral „Slovenskega Gospodarja.“ Bil je udan v božjo voljo, spreviden s sv. zakramenti. Umrli je v 20 letu svoje starosti dne 31. julija 1915. Blagi Valentin! Trajen bo na te spomin. Sveti naj ti večna luč!